

Jotka sanovat, että Toveritar on niin vähäpätöinen lehti, että tietoinen nainen ei viitsi sitä lukea. Olen heille aina huomauttanut, että olisin kiitollinen, jos he kirjottaisivat siihen jotain arvokasta, joka tekisi lehden lukemisen arvoiseksi (niin kyllä Toverittaren paperi kestää raskaamman sarjankin kirjoitukset.—Toim.) mutta en ole huomannut niiden henkilöiden arvokkaita kirjoituksia, jotka Toverittaren ala-arvoiseksi lehdiksi arvostelevat.

Minä väittän, että henkilöt, jotka eivät väitän itseään kirjottamalla Toverittareen, eivätkä myöskään sitä lue, vaan jolloinkin yli silmälleivät, ovat sen ankarimpia arvostelijoita.

Jo kerran ennen kirjoitin pakinasani, että täyttäkää ensin velvollisuutenne Toveritarta kohtaan ja sitten teillä on vasta täysi oikeus sitä arvostella.

Sitten on vielä eräs asia mielekseni.

Kun osastojen taloilla on hyviä puhujia, niin väin harvat henkilöt käyvät heitä kuulemassa, mutta kun on tanssit ja markkina-illamat, niin on haallilla paljon yleisöä. Se on hyvä, että niissäkin tilaisuuksissa käydään, sillä niistä on parhaiten tuloja osastolle, mutta se pitäisi jo olla jokaiselle selvänä, että sosialistiseen yhteiskuntaan ei pääse tanssimalla, eikä vain huvipuolella. Jokaisen pitäisi ottaa ajasta vauri ja kehittää itseään. Aika on nousta unesta katsomaan, mitä tapahtuu meillä ja muualla. Kaikki nukkuvat nouskaa työhön ja toimintaan luomaan uutta parempaa ja järjellisempää yhteiskuntamuotoa.

PITTSBURGH, PA.

Nythän se on paras toiminta-aika käsillä. Ei ole helteet esteenä. Onpa nyt syytäkin hujittaa proletarienin armeijaa. Raskaana leppä hartellamme kapitalismin rautakoura. Niinpä Pittsburghin osastokin toimitti tarkastuksen toimivassa "koneistossa" tammik. 16 p. kokouksessa, nim. valittiin uusia virkailijoita, tai uudistettiin, siten että sai tehtävänsä jatkaa edelleen.

Suuret illamat toimii osastomme helmik. 5 p:n iltana. Tulot iltamista käytetään Suomen Puna-Orpojen hyväksi. Kehoitin vaan kaikkia tulemaan silloin haalillemme. Sitten on meillä tärkeä kokous helmik. 6 p. Silloin ehkä tulee käsiteltäväksi se tärkeistä tärkein kysymys, nim. eroammeko Sosialistipuolueesta tai ei. Silloin haalille ennen tehdyn päätöksen kanssa, ettei siellä vasta tarvitse aslaa jautaa.

Pois joukostamme on ollut Mrs. Hentunen, sairauden tähden muutama viikkoja. Kalpaamme takaisin, toimivaa toveritarta. — Tervehdyksin. — Ida.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Menneistä ei saa puhua pahaa. Mainita kyllä ansaitsee West Berkeley'n s. s. o:n soitokunnan konsertti, joka oli 15 p. tammik. Ohjelma oli hyvin valittua. Esityksen palkitsi yleisö vilkkalla suosiosotuksilla. Ikävä vaan, että ei ollut enemmän yleisöä. Ohjelma olisi ollut kuulemisen arvoisen. — Tammik. 16 p. osastomme 20:s vuosijuhla onnistui tavallisen hyvin. — Tammik. 23 p. West Berkeleyyn näytelmäseura vieraili kappaleella "Vanki No. 77". Hei alusta huomasi, että haali tulee täyttämään viimeistä istunta myöten. Kappale on alusta loppuun asti katsomisen arvoisen ja pitää katsojan kiintyneenä. Kappale pitää katsojan silmät kosteana meikien koko ajan. Esitys oli kokonaisuus ja arvokasta, jonka yleisö palkitsi suosiosotuksilla. Oli oikein hauska seurata viimeisellä tuolirivillä esitystä entiseen nähden olivat hiljaa ja seurasivat kappaleita, ei ollut kusekutuksia eikä vuorokeskustelua. Siinä tapaa, tove-

rit, se on kaunista! Ovella myytiin 217 ovillippua, joka oli ennätys pitkäästä alka. (Akkain iltamissa oli yhtä paljon) Näytöskappaleet ovat suurena tekijänä s. s. o:n iltamissa kävijöille. Meillä, niin ikävä kun se onkin sanoa, on ollut viime aikana vanhaa ja taas vaan vanhaa, joten ne kappaleet on ennen näyteily useampia kertoja Friscoonkin näyttämöllä. Ollisi nyt suotavaa kun meillä on johtajakin, että saisimme nähdä uusia työväen kappaleita, sellaisia, jotka tuovat haalin täyteen katsolijoin. Olen kuullut sanottavan, että ei saada kappaleita. On kysely tuolta ja sieltä, sitä ja tätä kappaleita. Mutta miten Berkeleyhin saadaan kappaleita, jotka ovat katsomisen arvoisia? se ihmetyttää muitakin, eikä vaan minua. Siitä kuulee iltamajaislonkin puhuvan, että Friscoalaiset näyttelevät vaan sellaisia kappaleita, joihin he osaaat vanhaan roolitt. Se on jo hyvin paljon sanottu yleisöitä, mutta se on vielä tottakin. — Terve toistaiseksi.

Hilma Laine.

HERMAN, MICH.

Viime kirjeeni oli viipynyt ääretömän kauan ennenkun se tuli julkaistuneen, joulukirjeet kalkkialla lennivät sen aiheuttaneet. Myöskin oli osuuskunnan liikehuoneusto koskeva uutinen väärin siinä kohdassa, jossa mainittiin sen tulleen maksamaan yli kolme tuhatta dollaria valo- ja lämmityslaitoksineen, pitää olla ilman valo- ja lämmityslaitosta. Valolaitos on n. s. "Delco" sähkövalosysteemi, maksaa noin \$9. ja kuuman ilman lämmityslaitos maksaa yli kolmen sodan dollarin, joten liikehuoneusto sellaisenaan kulu se nyt on, on tullut maksamaan yli neljä tuhatta dollaria. Sähkövalot samalla laitteilla haalinkin joka palkkaan. Ne ovatkin paljon kirkkaammat ja käytännöllisemmät kun öljylamput, joita siellä on ennen käytetty. Lämmintä myös on riittämään asti ollut sen jälkeen kun uusi "furnace" on ollut käytännössä. Ennen oli vain tavallinen puu-uuni ja ne ovat kuten tiedetään paljon huonommin lämmittäviä, kun uuden aikaiset kuuman ilman lämmityslaitokset.

Joulu ja uuden vuoden juhlat ovat olleet ja menneet jo aikojen sitteen, joten uusia joulia valmistellaan kovalla kiireellä jälleen. "Hehkuva tuoliuori" näytellään ensimmäisenä suurempana kappaleena.

Kyllä meillä täällä maalla on ihan suuren maailman mallin melkein joka "sorttia" aina korporojuun saakka. Tekee vaan mieleni kysyä, että "missä on laki ja oikeus?" Näin ajattelee, kun katselee noita maailman tuloja nykyäänä. Silmäkääntäjä.

SAN FRANCISCO, CALIF.

Voi kun se taas sataa, kuulee sä nottavan nykyään. Eikä se niin paljon ole ainakaan päivällä satanut. Useampi aurinkoinen päivä on ollut tammikuulla kun sateinen. Yöllä on satanut ja myrskyntynyt useimmin. Muuta sateista ja myrskyistä huomatta me vaan riennämme haalilla milloin suuremmilla, milloin pienemmällä joukoilla, milloin kokouksin, iltamain tai muuhin juhlatilaisuuksin.

Se Karjalan Kommunin iltama on sunnuntaina 6 p. helmik., alkaa kello 5 iltap. Sisäänpääsy 50 senttiä. Ohjelma on arvokas ja menipuolinen. Tov. A. Ruus, West Berkeleystä, tulee puhumaan. Runoja, lauloja y. m. näytöskappale "Kirkon viholliset", kahdessa näytöksessä. Lopuksi tanssitaan hyvällä soitolla. Lauantaina 12 p. helmik. 8:30 illalla täsmälleen nousee esirippu näyttämöllä. Silloin näytellään "Ryöstetty kaunotar", kolmessa näytöksessä, ja sen näyttelee West Berkeleyyn näytelmäseura tunnuttu taidollaan. Kappale on huvinäytelmä ja on hauska alusta loppuun.

Sunnuntaina 13 p. helmik. on oh-

jelma ja tanssi-iltama, alkaa klo 7:30, sisäänpääsy 35 senttiä. Lauantaina 19 p. on vapaa keskustelukokous, sisäänpääsy vapaa kaikille. Keskusteluaine: "päivän kysymykset". Sunnuntaina 20 p. helmik. on Naisten Päivän iltama, alkaa kello 7, sisäänpääsy 25 senttiä. Silloin varmaankin tulette ja tuotte vielä tuttavannekin tullessanne. Lauantaina 26 p. silloin on tanssi-iltama, sisäänpääsy 35 senttiä. Sunnuntaina 27 p. s. s. o:n näytelmäseura esittää kappaleen "Kansan tuomio", alkaa täsmälleen kello 6:30 illalla, sisäänpääsy 50 senttiä.

Ei ole ehkä liian aikasta, jos sanon, että maalliskuu ensimmäinen sunnuntai, 6 p. maalisk. pidetään San Franciscon Työv. Yhtd. talolla, 20 Flint St., iltama Suomen Puna-Orpojen hyväksi. Iltama alkaa kello 4 iltapäivällä. Toimikunnat tekevät parhaansa ohjelman suhteen, samoin yksityiset ohjelman suorittajat. Yleisö luonnollisesti tekee velvollisuutensa ja tulee silloin iltamaan ja antaa kannatuksen näille juhille. Suomen omistava luokka on riistänyt orpoja ainoan turvan ja tuen. Minä vetoan teihin Toverittaren lukijat San Franciscossa ja ympäristössä. Teidän ei tarvitse muuta kuin muistaa vaan sitä aikaa, jolloin olimme siellä kaukana kylmässä pohjolassa. Miten puute, pakkasen ja näikä olivat aina vieraina köyhälistöluokan kodeissa. Silloin puute oli vieraana, vaan nyt se on jokapäiväinen toveri Suomen työväellä. Nuo orporaukat, jotka elävät, jos heille annetaan elämiseen mahdollisuutta, tulevat suuriksi tuluaan täyttämään ne rivit, jotka heidän isänsä ja äitinsä ovat järjestäneet, joissa he esiteltäjinä ovat kaatuneet ammuttu tai nälkään kidutetut vankileireillä. Varmasti tulevat nämä kerran vaatimaan Suomen kapitalistiluokan tulle vanhempiensa julmista rääkkäyksistä, murhista ja heidän omasta riistetystä osastaan. Ettehän toverit ole kuuroja näiden pienten pyynnöille, jotka itkien teiltä pyytää leipää nälkäänsä sammuttaakseen, tai vaatteita suojatakseen kiihtunutta ruumistaan talven pervaalta pakkaselta. Te täytätte heidän pyyntönsä, jos te tulette silloin iltamaan uuraamaan pienen roponne Suomen nälkäisille Puna-Orvoille.

Kaikki tulot iltamasta luovutetaan orpojen avustamiseen. Haalista ei oteta vuokraa. Kaikki toimikunnat ja yksityiset ohjelman suorittajat maksavat sisäänpääsyn. Kukaan ei tahdo silloin tulla vapaasti. Yksimielinen päätös tuli heti kun se esitettiin, että kaikki maksavat sisäänpääsyn. Ohjelmasta mainitsen vaan sen, että se on jo hyvässä menossa harjoituksen alla ja uskallan toivoa siitä parhaita mitä pitkään aikaan on esitetty San Franciscon s. s. o:n talolla.

Helmik. 13 p. on Aluetoimikunnan iltama, West Berkeley'n s. s. o. talolla, akitaationvarojen kartuttamiseksi, (eiä Berkeley'n akitaationtoimikunnan iltama, kuten viimeiseen Toverittareen oli tullut) ja silloin on San Franciscon haalin ovet kiinni, sillä iltama on yhteinen. — H. Laine.

DULUTH, MINN.

Tämä Duluth on kylä, josta ei ole Toverittaren palstoja uutisilla täytetty. Näyttää siltä, että kynä on kaikilta ruostunut, mutta eiä flame, jos rautainen kynä ruostuu. Ruostumaanhan nuo pakkaa elävät ihmisetkin. Duluthin osaston toiminnasta ei juuri koskaan ole puhuttu mitään eikä se suuresti ole puhumisen arvoista toiminutkaan. Mutta mitäpä voi muuta toimia, kun siltä mitä yleisö kaipaa. Ikävä sanoa, että se ei harasta muuta kuntansa ja aina vaan tanssia. Surkutelavaa se joka tanssissa on. Mutta toiselta puolelta katsoen, on siltäkin hyvät puolet. Onhan järjestöllämme laittoksia, joissa kylvetään sosialismin siementä suomalaistenkin työläisten alvoihin.

Mutta työväen liike, kuten kaikki muutkin liikkeet, tarvitsevat taloudellista voimaa. Duluthinkin osaston jäsenet ymmärtäen tämän, nypivät edes tanssitiketeillä kannatusta ihmiskunnan vapauttamiseksi niiltäkin, jotka eivät koskaan senttiäkään suosioilla luovuta, ikäänkuin hampaitaan kiristelevä kapitalismi ei heittäkin repisi aina ja kalkkialla. Mutta ensiksi ihmisen täytyykin sanoa itsellensä: Opetä minua ajattelemaan, että minä ymmärtäväiseksi tulisin! Tehkääpä yllä mainittu kysymys itsellenne tekin, jotka olette osastotoiminnan laiminlyöneet, sillä jäsen velvollisuuskin siihen vaatii itsenne ja koko maailman työväen vapauttamisen puolesta. Katselkaa järjen silmillä noita kapitalismin mätäpälseita, jotka puhkuvat ympärillänne turmeluksen sumua. Alkää antako kovin kyynelten itseänne nukuksiin tuudittaa.

Duluthin osaston ompeluseura on ununut viime huhtikuusta asti ja yhä edelleen tekee sitä kaikkesta päättäen, sillä ne naiset, jotka toiminnan välttämättömyyden ovat käsittäneet, ovat niin kiinnittetyt jo osaston toimintaan, että on mahdottomuus tavalliselta kuolevaiselta enempiä vaatia. Toivotaan, että tulevaisuus tuo innostuksen tulta nyt talven hyisen kylmän jähmettämien mieliin. Osa osaston jäseniä, on ruvennut pikku hiljaa muuttamaan paikkakuntaa, joka tapahtuu niin hiljaa, että aikojen päätä saadaan kuulla, että siellä ne nyt sellaaavat. Ei parhaalla tahdollaankaan voi edes läksäiskekkeriä toveruuden tunnustukseksi toimeenpanna. Ati Nosllw.

WAVINA, MINN.

Täällä eletään, vaikka siltä ei paljon hiiskuta. Osuuskunnan puhuja kävi täällä joku aika sitten, mutta se ei saattanut mitään innostusta tuottaa. Kaikki vain näkyivät odottavan sitä, että puhuja pian lopettaisi puheensa, että pääsisi tanssimaan. Tanssi on ainoa, johon täällä on innostuttu. Jos kaikkeen uuhun toimintaan olisi kova halu, niin varmaan saataisi jotain hyvää aikaan. Ei ainakaan jäätäisi muista jälkeen. Kyllä olisi paljon parempi, kun opetettaisi tämän kylän nuorisolle muutaakin, eikä vain tanssia. Kaunista olisi nähdä, kun nuoret esittäisivät jotain ohjelmaa. Kun muualta päin maailmaa tänne tulee ihmisiä, niin he alvan ihmettelevät tämän palkan tuhua. Ei olisi liian aikaista nousta todella toimintaan aatteemme hyväksi, eikä kaikkea aikaa velttää turhaan. — Toivoo?

NAISTEN OSUUSKOTI

SAN FRANCISCO, CAL.

3627—16th St.

Telefoni: Market 3958

SAN FRANCISCO

KAUNIITA PALMIKOJA KAMPAUKSISTA

HELMI NELSON

1107 No. 12th St.,

Superior, Wisconsin

Lähetäkää hiuksenne tällä osotteella; maksun saa suorittaa jälkivaatimuksella. Hinnat \$1.00, \$2.00 ja \$3.00, riippuen siitä kuinka suuri palmikosta tulee.

JOS OLETTE KIPEÄ

Pyytäkää VAPAA 5 LÄÄKEKIRJA — No. 5

Sillä on yli 25 muista ja naisten tautilaiteita. Kun myöskin täydellinen luettelo suomalaisista kotilääkkeistä. Mistä jokin voi itse valita sopivan lääkkeen taudilleen, samaten myöskin lääkkeiden hinnat y. m.

Lääkkeet eivät ole patenttilääkkeitä, vaan toisinaan valmistettu, joita Suomessa on jo käytetty monia kymmeniä vuosia.

Tämä kirjan saate vapautti ja pitää sen oia jokaisessa suomalaisessa kodissa, sillä ettei tiedä koska sitä tarvittae, varokaa hembuukilääkkeitä ja hembuuki-toivota.

—Lignellin Apteekki on suuri—
—Suom. Apteekkilike Yhdysvalloissa—
P. A. LIGNELL CO., Superior, Wis.